

Espainiako historia

- BATXILERGOA
- LANBIDE HEZIKETA
- GOI MAILAKO HEZIKETA ZIKLOAK

**UNIBERTSITATERA
SARTZEKO PROBAK**

UPV/EHU

2016

ESPAINIAKO HISTORIA

HISTORIA DE ESPAÑA

Azterketa honek bi aukera ditu. Haietako bati erantzun behar diozu.

Ez ahaztu azterketako orrialde bakoitzean kodea jartzea.

Zuzenketa- eta kalifikazio-irizpide espezifikoak:

1. Gaia: 5 puntu. Gaiaren kalifikazioa irizpide hauen arabera egingo da:
 - a. Galdetzen denari egokitzeko gaitasuna: 1 p.
 - b. Kontzeptuak eta hiztegi espezifikoak ondo erabiltzea: 1 p.
 - c. Gaia bere testuinguruan jartzea: 3 p.

2. Testu-iruzkina: 5 puntu. Testuaren kalifikazioa irizpide hauen arabera egingo da:
 - a. Testuaren kokapena (testu mota, egilea, jasotzaileak, garaia): 0,5 p.
 - b. Testuaren analisia: testuaren oinarriko ideiak nabarmentzea: 1,5 p.
 - c. Testuinguruan jartzea: testua bere prozesu historikoan ezartzea: 2,5 p.
 - d. Testuaren garrantzia: testua kokatuta dagoen aldi historikoa ulertzeko testu horrek duen garrantzia adieraztea: 0,5 p.

Este examen tiene dos opciones. Debes contestar a una de ellas.

No olvides incluir el código en cada una de las hojas de examen.

Criterios específicos de corrección y calificación:

1. Tema: 5 puntos. La calificación del tema se ajustará a los siguientes criterios:
 - a. Capacidad para ajustarse a lo que se pregunta: 1 p.
 - b. Uso adecuado de los conceptos y vocabulario específico: 1 p.
 - c. Contextualización del tema: 3 p.

2. Comentario de texto: 5 puntos. La calificación del texto se ajustará a los siguientes criterios :
 - a. Localización del texto (tipo de texto, autor, destinatarios, época): 0,5 p.
 - b. Análisis del texto: resalta las ideas fundamentales del texto: 1,5 p.
 - c. Contextualización: encuadra el texto en su proceso histórico: 2,5 p.
 - d. Importancia del texto: destaca su importancia para comprender el período histórico en el que está inscrito: 0,5 p.

A AUKERA

GAIA: ERRESTAURAZIOKO SISTEMA POLITIKOA (1875-1923)

TESTU-IRUZKINA: EUSKAL HERRIKO AUTONOMIA ESTATUTUA (1979-12-18)

Juan Carlos I.a Espainiako erregeak honako hau ikusi eta ulertzen duzuen guztiei honako hau jakinarazten dizue: Gorte Nagusiek organiko izaerarekin onartu dutela honako Lege hau eta nik berretsi egiten dudala:

1. art. Euskal Herria, bere naziotasunaren adierazpen gisa eta bere autogobernua lortzeko, Autonomia Erkidego gisa eratu da Espainiako estatuaren barruan, Euskadi edo Euskal Herria izenarekin, eta Konstituzioarekin eta bere oinarrizko erakunde araua den Estatutu honekin bat etorritik.

2. art. 1. Arabak, Gipuzkoak eta Bizkaiak, eta baita Nafarroak ere, Euskal Autonomia Erkidegoko kide izateko eskubidea dute.

2. Euskal Autonomia Erkidegoa Araba, Gipuzkoa eta Bizkaia probintzien gaur egungo mugekin bat datozen Lurralde Historikoek osatuko dute, eta baita Nafarroak ere, bertan sartzea erabakitzen badu (...).

3. art. Euskal Autonomia Erkidegoko Lurralde Historiko bakoitzak bere antolamenduari eta autogobernurako erakunde pribatiboei euts diezaieke edo, bere kasuan, berrezar eta eguneratu ditzake.

6. art. 1. Euskara Euskal Herriaren hizkuntza propioa da, eta, gaztelania bezala, hizkuntza ofiziala izango da Euskadin. Gainera, Euskadiko biztanle guztiek dute bi hizkuntzak ezagutzeko eta erabiltzeko eskubidea.

17. art. 1. (...) Euskal Autonomia Erkidegoko erakundeei dagokie (...) lurralde autonomoaren barruan pertsonak eta ondasunak babesteko eta ordena publikorako Polizia autonomoaren erregimena antolatzea. Estatuko Segurtasun Indar eta Gorputzak arduratuko dira Autonomia Erkidegoaz kanpoko eta gaindiko polizia-zerbitzuez.

XEDAPEN GEHIGARRIA. Estatutu honetan xedatutako autonomia-erregimena onartzeak ez du esan nahi Euskal Herriak uko egiten dienik historiaren kariatz legozkiokeen eskubideei, zeinak antolamendu juridikoak xedatutakoaren arabera eguneratu ahal izango baitira.

Madrilgo Errege Jauregian, 1979ko abenduaren hemezortzian.

Adolfo Suárez González, gobernuburua.

B AUKERA

GAIA: DIKTADURA FRANKISTA EUSKAL HERRIAN (1939-1975)

TESTU-IRUZKINA: BURDINBIDEEN LEGE OROKORRA (1855-06-6)

Isabel II.a (...) Espainiako Erregina: honako hau ikusi eta ulertzen duzuen guztioi hau jakinarazten dizue: Gorteek honako hau agindu dutela eta nik berretsi dudala:

4. artikulua. Zerbitzu orokorreko trenbideen eraikuntza Gobernuak egiaztatu ahal izango du eta, bestela, partikularrek edo konpainiek.

6. artikulua. Partikularrek edo konpainiek ezingo dute trenbiderik eraiki (...) baldin eta dagokion emakida aurretik eskuratu ez badute.

8. artikulua. Zerbitzu orokorreko trenbideak eraikitzeko, funts publikoen laguntza jaso daiteke: 1. Haiekin obra jakin batzuk eginez; 2. Enpresei inbertitutako kapitalaren zati bat emanez aldi jakin batzuetan (...); 3. Kapital horien truke gutxieneko interes bat edo interes finko bat bermatuz (...).

19. artikulua. Trenbideen eraikuntzan erabiltzen diren atzerriko kapitalak edo xede horretarako maileguak Estatuaren babespean geratuko dira, eta gerraren ondoriozko errepresalia, konfiskazio edo bahimenduetatik salbuetsita egongo dira.

20. artikulua. Trenbide-enpresa guztiei honako hauek ematen zaizkie, jakina: 1. Trenbideak hartuko dituen jabari publikoko lursail guztiak (...); 2. Auzotasun- onura egur, larre eta gainerako enpresa-entzako (...) enpresetako langileentzat eta lanetan erabiltzen diren zamarien mantentze-entzako; 3. Trenbidearen aldameneko lurretan (...) harrobiak irekitzeko ahalmena (...); 4. Bidesari- eta garraio-eskubideak (...) jasotzeko ahalmen eksklusiboa; 5. Eraikuntzak irauten duen bitartean eta hamar urte geroago arte, (...) lehengaiak, (...), makinek, (...), egurrak, kokeak eta atzerriatik inportatu behar den material finko eta mugikor guztiak ordaindu beharreko muga-zergan (...) adierazitako eskubideen baliokidea itzultzea (...)

30. artikulua. Trenbideak honako baldintza hauen arabera eraikiko dira: (...) 2. Trenbidearen zabalera metro bat eta 80 zentimetro izango da (Gaztelako 6 oin eta 6 hazbete).

Aranjuezen, 1855eko ekainaren 3an. – Ni, Erregina.- Francisco de Luxan, Sustapeneko ministroa.

Gaceta de Madrid, 1855eko ekainaren 6a.

CRITERIOS DE CORRECCIÓN Y CALIFICACIÓN ZUZENTZEKO ETA KALIFIKATZEKO IRIZPIDEAK

ESPAINIAKO HISTORIA

Ebaluazio-irizpideak

1. Espainiaren historia eta euskal historia garaikidea osatzen duten prozesu azpimarragarrienak ezagutzea, eta gertaera politiko, ekonomiko, sozial eta kulturalen arteko erlazioak identifikatzea.
2. Prozesu historikoetan gauza batzuk zergatik aldatzen diren eta beste batzuek zergatik irauten duten azaltzen duten faktoreak ulertzea, eta gizarte-gertaerei lotutako kausalitate-aniztasunaz ohartzea.
3. Oinarrizko kontzeptu eta termino historikoak ulertzea eta egokiro erabiltzea.
4. Ikasgaiaren edukiak egokitasunez adieraztea eta jakinaraztea.

Zuzentzeko eta kalifikatzeko irizpide espezifikoak

1. Gaiak nahiz testu-iruzkinak gehienez 5 puntu balioko dute; beraz, azken nota 0 eta 10 punturen artean egongo da.
2. Gaiaren kalifikazioa irizpide hauen arabera egingo da:
 - a. Galdetzen denari egokitzeko gaitasuna: 1 p.
 - b. Kontzeptu eta hiztegi espezifikoak ondo erabiltzea: 1 p.
 - c. Gaia bere testuinguruan jartzea (beste gertakizun sinkroniko batzuekin erlazionatzea): 3 p.
3. Testu-iruzkinerako
 - a. Testuaren kokapena (testu mota, egilea, jasotzaileak, garaia): 0,5 p.
 - b. Testuaren analisia: testuaren oinarrizko ideiak nabarmentzea: 1,5 p.
 - c. Testuinguruan jartzea: testua bere prozesu historikoan ezartzea: 2,5 p.
 - d. Testuaren garrantzia: kokatzen den aldi historikoa ulertzeko, testu horrek duen garrantzia adieraztea: 0,5 p.

Oharrak

Ohar hauek betetzeak asko lagunduko du bigarren zuzenketa- eta erreklamazio-prozesuan.

1. Bi galderetako bakoitzean izandako kalifikazioa argi eta garbi adierazi behar da ariketan.
2. Ariketetan izandako erroreak ere adierazi behar dira eta, egoki joz gero, aplikatutako balorazioaren irizpideen azalpen labur bat ere emango da.